

Русін Віктор Миколайович

к.е.н., доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія,
ЗУНУ, м. Тернопіль

Головій Тетяна Василівна

студентка гр. ДСПУАзм-24, ННПУ, ЗУНУ, м. Тернопіль

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ВАРТИ НА ПРИКЛАДІ ДЕПАРТАМЕНТУ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ВАРТИ ЛУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Незважаючи на те, що в Україні досі відсутнє повноцінне нормативне регулювання діяльності та існування муніципальної варти, у багатьох містах утворена муніципальна варта. Досвід її функціонування демонструє ряд переваг та одночасно недоліків. Тому, виникає потреба усунення проблем організації діяльності муніципальної варти. Вважаємо за доцільне з'ясувати шляхи вдосконалення організації діяльності муніципальної варти, зокрема на прикладі департаменту муніципальної варти Луцької міської ради.

Робота щодо дотримання благоустрою, чистоти та порядку в громаді становить левову частку в роботі департаменту муніципальної варти Луцької міської ради. Уже давно назріла необхідність розробки та прийняття нової редакції Правил благоустрою, так як викладені в них норми є доволі застарілими. Крім того, уже з'явилося багато напрацювань, виявлено недоліків, які не можна повноцінно застосовувати в роботі, та неможливо притягнути до відповідальності за порушення, які мають значний вплив на естетичний та санітарний стан об'єктів благоустрою. До прикладу, це клаптикові зміни фасадів – коли утеплення, фарбування та інші роботи проводять лише на певних житлових чи нежитлових приміщеннях, що псує як зовнішній вигляд багатоквартирних будинків, так і може викликати їх руйнування.

Також, дані правила не можна повноцінно застосовувати у ново приєднаних населених пунктах. Найгострішою проблемою є відсутність можливості притягнути до відповідальності за спалювання листя, зілля, сухої рослинності, інших відходів, адже в осінній та весняний період дане порушення здійснюється масово, що має небезпечний вплив на довкілля та здоров'я людей. Варто врахувати, що в сільській місцевості необхідно застосовувати інший підхід до роботи у зв'язку з великою кількістю спірних земельних питань, наявністю городів, пасовищ, свійських тварин тощо.

Вдосконалення Правил благоустрою Луцької міської територіальної громади дозволить врегулювати спірні питання та врахує нові напрацювання з питань благоустрою, чистоти, порядку, санітарного стану та естетичного вигляду міст та сіл громади.

Велику роль в наш час для покращення безпеки, зниження рівня злочинності, збереження комунального майна, запобігання та виявлення адміністративних правопорушень, пошкодження комунального майна, виявлення підозрілих осіб тощо відіграє сучасна і досконала система відеоспостереження. На

території Луцької міської територіальної громади уже встановлено 352 камери, з яких 6 роботизованих, 223 оглядових, 92 з можливістю розпізнавання державних номерних знаків транспортних засобів, а також 31 розміщена на смарт-зупинках. Проте, цього недостатньо, адже камери встановлені лише на в центрі міста, на в'їздах у місто та виїздах із міста, на основних перехрестях та деяких спальних районах. Так як у зв'язку з карантинном, а потім початком повномасштабної війни заплановані роботи не були виконані, нагальною необхідністю є реалізація розроблених раніше проєктів – продовження будівництва волоконно-оптичних ліній зв'язку на основних вулицях Луцька і сіл громади, взяття під відеоспостереження медичних закладів, навчальних закладів, паркувальних майданчиків, пішохідних переходів, парків та скверів, закладів відпочинку тощо. Це дасть можливість диспетчерам пильно стежити та миттєво приймати рішення по усуненню псування комунального майна та тих об'єктів інфраструктури, що будуть встановлені.

На базі департаменту муніципальної варти Луцької міської ради, а саме відділу «Центр безпеки міста Луцьк» уже функціонує ситуаційний центр та встановлена одна з найкращих та найсучасніших в Україні відеостіна, проте для ефективного та оперативного аналізу відеоконтенту системи, нагальною є потреба у придбанні аналітичного програмного забезпечення та серверного обладнання для створення сучасної інтегрованої системи відеоспостереження та відеоаналітики.

На департамент муніципальної варти Луцької міської ради покладено значна кількість завдань та функцій, які його працівники досить результативно виконують. Проте, відповідно до штатного розпису, муніципальна варта Луцька налічує лише 49 працівників. З моменту отримання нових повноважень, зокрема виконанням функцій інспекторів з паркуванням, відкриттям Центру безпеки міста Луцьк кількість працівників департаменту не збільшилась. Крім того, з утворенням Луцької міської територіальної громади було приєднано 32 села та 1 селище міського типу, населення громади обласного центру збільшилось на 11 %, а територія втричі. Тому, зрозуміло, що навантаження на існуючу кількість працівників суттєво зросло. Відповідно до цього, гостро постає потреба збільшення штату департаменту муніципальної варти та прийняття на роботу нових інспекторів, адже велика кількість завдань, яку неможливо виконати, може спричинити плинність кадрів та звільнення досвідчених працівників.

Під час пошуку шляхів вдосконалення організації роботи муніципальної варти важливим також є питання ставлення мешканців громади до її діяльності. Через виконання деяких покладених завдань, доручень керівництва (наприклад, протидія стихійній торгівлі, демонтажі незаконних споруд, винесення постанов за паркування тощо), часто працівники муніципальної варти Луцька піддаються значній критиці громадян, особливо у соціальних мережах. Це явище негативно впливає на моральний стан працівників, ставлення оточуючих та спричиняє демотивацію.

На нашу думку, варто збільшувати кількість соціальних проєктів та залучати до них працівників муніципальної варти, як, до прикладу, реалізація

Програми по протидії наркоманії, нічних патрулювань задля спокою мешканців, проведення екологічних тощо, які підвищують авторитет муніципальної варти в очах громади. Також, доцільно ввести посаду прес-секретаря, який би широко популяризував роботу працівників муніципальної варти серед населення та висвітлював важливість їх роботи.

Внаслідок утворення Луцької міської територіальної громади повноваження муніципальної варти поширились на територію, що втричі перевищує площу міста Луцьк. Тому, постає необхідність закупівлі додаткового автомобіля для службових потреб департаменту, адже повноцінно працювати в селах громади та місті неможливо – відсутня можливість вчасно реагувати на термінові звернення та надзвичайні ситуації та одночасно працювати у віддалених населених пунктах.

З метою оперативного реагування на звернення громадян, в департаменті у 2017 році було створено відділ «Група швидкого реагування». Інспектори відділу забезпечують охорону публічного порядку на території громади, патрулювання парків та центральних вулиць, з метою виявлення правопорушень, оперативно реагують на звернення громадян. Інспектори виявляють безліч порушень та вживають оперативних заходів як самотужки, так і шляхом повідомлення відповідних комунальних служб щодо швидкого відновлення благоустрою парку. Під час патрулювання, інспектори постійно проводять профілактично-роз'яснювальні бесіди щодо заборони здійснення риболовлі, недопущення розпивання спиртних напоїв, спалювання та розведення багаття, дотримання громадянами «Правил утримання тварин у місті Луцьку».

Проте, до роботи у складі «Групи швидкого реагування» залучаються працівники усіх відділів, а в щоденній роботі виконують ті ж самі завдання. На нашу думку, в умовах недостатньої кількості працівників у інших відділах для забезпечення ефективної роботи є доцільним ліквідувати відділ «Група швидкого реагування» або реорганізувати у відділ по роботі в територіальній громаді, так як роботі в селах в умовах нестачі персоналу приділяється недостатня увага.

Останнім, проте найбільш важливим аспектом в організації роботи муніципальної варти загалом є відсутність належного законодавчого забезпечення. Проект закону «Про муніципальну варту» був прийнятий Верховною радою у першому читанні, проте був відправлений на доопрацювання, а зрештою у 2019 році взагалі відкликаний. І фактично муніципальна варта в Україні залишається хоч і потрібним, але напівзаконним органом, повноваженнями якого органи місцевої влади наділяють на власний розсуд.

Тому, дуже важливим є доопрацювання проекту Закону України «Про муніципальну варту» з врахуванням усіх зауважень, зарубіжного досвіду, проте за участі громадськості та Асоціації міст України.

На нашу думку, недоцільно наділяти муніципальну варту функціями охорони приватного майна та фізичних осіб. Так як у багатьох містах України рівень дотримання законодавства про благоустрій та відходи, особливо суб'єктами господарювання та громадянами є дуже низьким. Тому, важливо більше акцентувати увагу на виконання муніципальною вартою функцій інспекції з благоустрою.

Отже, дослідивши основні аспекти роботи департаменту муніципальної варту Луцької міської ради, можна виокремити такі основні проблеми її функціонування, як: необхідність розробки нової редакції Правил благоустрою Луцької територіальної громади; продовження роботи по будівництву волоконно-оптичних ліній зв'язку та встановлення камер відеоспостереження Безпечного міста, що були призупинені; збільшення штату для розвантаження працівників та збільшення ефективності роботи; введення посади прес-секретаря; купівля додаткового автомобіля для службових потреб та реорганізація одного з відділів.